Συχνά ακούμε για παιδικές ή σχολικές συμμορίες. Ο φόβος των περισσότερων γονιών, εκτός από το κοινωνικό πρόβλημα της αύξησης της εγκληματικότητας, είναι “μην μπλέξει το παιδί μου” ή “μη μου το παρασύρουν” ή “μην κάνει κακές παρέες”. Πόσες φορές δεν ακούσαμε ως παιδιά και ως έφηβοι το «πρόσεχε τις παρέες σου». Και αναρωτιέμαι αν σαν παιδιά ακούσαμε ποτέ από κάποιον: “η παρέα και οι φίλοι σου κάνουν καλό, βγες έξω και γνώρισε τον κόσμο, συνάντησε όσους περισσότερους ανθρώπους μπορείς - άκουσε όσο περισσότερο μπορείς και δοκίμασε να δεις πως θα τα πας μαζί τους;”.

Μόλις την τελευταία δεκαετία ξεκίνησαν έρευνες για την επιρροή των συνομηλίκων φίλων στην ανάπτυξη του παιδιού αλλά και των παραγόντων που διέπουν αυτές τις φιλίες. Οι έρευνες δείχνουν ότι τα παιδιά διαλέγουν φίλους που λίγο έως πολύ τους μοιάζουν. Επίσης, φαίνεται ότι η “κουλτούρα” της παρέας ευνοεί και την επιλογή “κοντινών φίλων ή κολλητών”. Η παρέα έρχεται σε μία εποχή που τα παιδιά αναζητούν ταυτότητα, μεθοδεύουν το είδος των σχέσεων που θέλουν να έχουν προς την ομάδα και θέτουν τα όρια τους. Τοποθέτηση που υποστηρίζουν και οι ερευνητές, τονίζοντας ότι η ένταξη των παιδιών στην παρέα των συνομηλίκων τους κάνει καλό και όχι κακό. Για παράδειγμα, μία έρευνα για το κάπνισμα έδειξε ότι οι έφηβοι που δεν κάπνιζαν ανήκαν σε μία παρέα που αντιπαθούσε τους καπνιστές ενώ οι έφηβοι που κάπνιζαν ανήκαν σε παρέα που τα περισσότερα μέλη της κάπνιζαν ή ανεχόταν το κάπνισμα, γεγονός που δείχνει πως τα μέλη μιας παρέας επηρεάζουν το ένα το άλλο.

Πότε όμως γίνονται ανησυχητικά τα πράγματα; Φαίνεται ότι σε πολύ “δεμένες” παρέες οι άνθρωποι κάνουν πράγματα μαζί με τους άλλους που δεν θα τα έκαναν ποτέ μόνοι τους. Ενδεχομένως να έχει να κάνει με το φαινόμενο της διάσπασης της ευθύνης: κανείς δεν θεωρεί την ευθύνη της πράξης δική του αφού υπάρχει και κάποιος άλλος εκεί για να την αναλάβει ή και να την σταματήσει. Είναι γεγονός ότι, όταν άτομα με αποκλίνουσα συμπεριφορά ή ακόμα και ροπή προς αντικοινωνική συμπεριφορά βρίσκονται μαζί, είναι πιο πιθανό να οδηγηθούν σε αντικοινωνικές πράξεις. Το ενδιαφέρον, βέβαια, είναι ότι μία έρευνα σε παιδιά με αντικοινωνική συμπεριφορά έδειξε ότι αν και η επιθετική συμπεριφορά μεταξύ των μελών αυτής της παρέας ήταν ιδιαίτερα αυξημένη και δεν ευνοούνταν η καλή επικοινωνία των παιδιών μεταξύ τους, τα παιδιά μιλούσαν πολύ περισσότερο για τα

πράγματα που τα απασχολούσαν στην παρέα τους. Φαίνεται δηλαδή ότι ακόμα και κάτω από αυτές τις συνθήκες έψαχναν κάποιον να μιλήσουν για αυτά που τους προβληματίζουν, πιο συγκεκριμένα φαίνεται ότι η παρέα λειτουργεί υποστηρικτικά.

Όσο και αν οι ίδιοι οι έφηβοι πολλές φορές δυσκολεύονται να το παραδεχτούν (συχνά και πολλοί γονείς) η οικογένεια έχει μία τεράστια επιρροή στο πως χειρίζεται κανείς τους φίλους του. Ο συνδυασμός ελέγχου, τρυφερότητας, ασφάλειας και διαπραγμάτευσης από την πλευρά των γονιών φαίνεται πως παροτρύνει τα παιδιά να ψάχνουν για παρέες με υψηλούς στόχους για επιτυχία. Και ενώ οι φίλοι φαίνεται να επηρεάζουν βραχυπρόθεσμους παράγοντες (όπως την επιλογή των ρούχων), οι γονείς επηρεάζουν μακροπρόθεσμους παράγοντες (όπως την επιλογή των σπουδών). Είναι αδύνατο για τους γονείς να επιλέξουν τους φίλους των παιδιών τους. Μπορούν όμως να τους μάθουν εκείνες τις κοινωνικές δεξιότητες που θα τους φανούν χρήσιμες σε αυτήν την επιλογή. Καθώς επίσης, μπορούν και να επιλέξουν από νωρίς το περιβάλλον μέσα στο οποίο τα παιδιά θα αναζητήσουν φίλους.